

MIENIE SAMORZĄDOWE

Joanna Jagoda

MIENIE SAMORZĄDOWE

Joanna Jagoda

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 czerwca 2019 r.

Recenzent

Prof. zw. dr hab. Bogdan Dolnicki

Wydawca

Izabella Małecka

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Joanna Ośka

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie

Wolters Kluwer Polska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-742-1

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie	13
Rozdział I	
Pojęcie mienia samorządowego	17
1. Zagadnienia terminologiczne	17
2. Mienie samorządowe a pojęcie mienia w prawie cywilnym	22
3. Podmioty mienia samorządowego. Samorządowe osoby prawne.....	26
4. Charakter prawny mienia samorządowego	39
Rozdział II	
Pochodzenie mienia samorządowego.....	47
1. Sposoby nabycia mienia przez gminy.....	47
2. Sposoby nabycia mienia przez powiaty.....	67
3. Sposoby nabycia mienia przez województwa samorządowe.....	73
Rozdział III	
Zasady zarządzania mieniem samorządowym	83
1. Pojęcie zarządzania mieniem samorządowym	83
2. Zasada samodzielności w zarządzaniu mieniem samorządowym.....	87
3. Zasada szczególnej staranności.....	92

4. Odpowiedzialność podmiotów mienia samorządowego za zobowiązania.....	101
---	-----

Rozdział IV

Podział kompetencji między organami jednostki samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania mieniem samorządowym

1. Kompetencje rady gminy i wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w zakresie gospodarowania mieniem komunalnym	107
2. Kompetencje rady powiatu (sejmiku województwa) i zarządu powiatu (województwa) w zakresie gospodarowania mieniem samorządowym.....	117

Rozdział V

Składanie oświadczeń woli w zakresie zarządu mieniem jednostek samorządu terytorialnego.....

1. Składanie oświadczeń woli w imieniu gminy	131
2. Składanie oświadczeń woli w imieniu powiatu	151
3. Składanie oświadczeń woli w imieniu województwa samorządowego.....	157

Rozdział VI

Działalność gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego.....

1. Granice działalności gospodarczej jednostek samorządu terytorialnego	165
2. Formy prowadzenia działalności gospodarczej przez jednostki samorządu terytorialnego	170
2.1. Jednostka budżetowa	172
2.2. Samorządowy zakład budżetowy.....	175
2.3. Spółki prawa handlowego	177
2.4. Inne samorządowe jednostki organizacyjne	183
3. Powierzenie zadań z zakresu gospodarki komunalnej.....	187

Rozdział VII**Prawna ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania mieniem**

samorządowym	193
1. Samodzielność majątkowa jednostek samorządu terytorialnego.....	193
2. Jednostka samorządu terytorialnego jako strona (uczestnik) postępowania cywilnego.....	198
2.1. Zdolność sądowa i procesowa jednostek samorządu terytorialnego.....	199
2.2. Zdolność sądowa i procesowa jednostek pomocniczych gminy.....	202
3. Reprezentacja jednostki samorządu terytorialnego w postępowaniu cywilnym	207
3.1. Reprezentacja gminy.....	208
3.2. Reprezentacja powiatu i województwa samorządowego	212
3.3. Samorządowe jednostki organizacyjne (<i>stationes municipii</i>) przed sądem powszechnym.....	216
4. Ochrona praw majątkowych jednostek samorządu terytorialnego.....	219
4.1. Roszczenia windykacyjne i negatoryjne	219
4.2. Roszczenia odszkodowawcze.....	225
Zakończenie	243
Bibliografia	247

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.)
- p.w.s.t. – ustawa z 10.05.1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32, poz. 191 ze zm.)
- p.w.r.a.p. – ustawa z 13.10.1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.)
- u.f.p. – ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)
- u.g.k. – ustawa z 20.12.1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 712 ze zm.)
- u.g.n. – ustawa z 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2204 ze zm.)
- u.k.w.h. – ustawa z 6.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2018 r. poz. 1916 ze zm.)

u.p.p.p.	-	ustawa z 19.12.2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1834 ze zm.)
u.pr.s.	-	ustawa z 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1260 ze zm.)
u.s.g.	-	ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506)
u.s.p.	-	ustawa z 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 511)
u.s.t.	-	ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie terytorialnym (pierwotny tytuł ustawy o samorządzie gminnym)
u.s.w.	-	ustawa z 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 512)
u.w.r.u.s.t.	-	ustawa z 7.05.2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2062 ze zm.)

Czasopisma i wydawnictwa promulgacyjne

AUW	-	Acta Universitatis Wratislaviensis
Dz.U.	-	Dziennik Ustaw
FK	-	Finanse Komunalne
KSP	-	Krakowskie Studia Prawnicze
NP	-	Nowe Prawo
NZS	-	Nowe Zeszyty Samorządowe
ONSA	-	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSA WSA	-	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSA	-	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNC	-	Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna
OSNCP	-	Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNP	-	Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	-	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	-	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OSS	-	Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
OTK	-	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	-	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiP	-	Państwo i Prawo
PPP	-	Przegląd Prawa Publicznego

Prok. i Pr.	- Prokuratura i Prawo
PS	- Przegląd Sądowy
RPEiS	- Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Rzeczposp.	- Rzeczpospolita
Sam. Teryt.	- Samorząd Terytorialny
SC	- Studia Cywilistyczne
St. Prawn.	- Studia Prawnicze
St. Pr.-Ek.	- Studia Prawno-Ekonomiczne
TPP	- Transformacje Prawa Prywatnego
ZPUKSW	- Zeszyty Prawnicze Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Inne

LEX	- system informacji prawnej Wydawnictwa Wolters Kluwer
NSA	- Naczelny Sąd Administracyjny
SA	- sąd apelacyjny
RIO	- regionalna izba obrachunkowa
SN	- Sąd Najwyższy
TK	- Trybunał Konstytucyjny
WSA	- wojewódzki sąd administracyjny

WPROWADZENIE

Trudno wyobrazić sobie sytuację, w której jednostki samorządu terytorialnego miałyby w sposób samodzielny wykonywać nałożone na nie zadania bez potrzebnego w tym celu majątku. Można nawet stwierdzić, że samodzielność tych jednostek pozostaje w prostej zależności od posiadanego mienia. Wyposażenie jednostek samorządu terytorialnego w mienie stało się zaś możliwe dzięki przyznanej im osobowości prawnej (w rozumieniu prawa cywilnego), która oznacza posiadanie zdolności prawnej (czyli możliwości bycia podmiotem praw i obowiązków cywilnoprawnych, np. podmiotem prawa własności i innych praw majątkowych) oraz zdolności do czynności prawnych (nabywania praw i obowiązków mocą własnych oświadczeń woli). Mienie samorządowe jest zatem jednym z podstawowych atrybutów samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, wynikającym z przyznanej im osobowości (podmiotowości) cywilnoprawnej. Gminy i inne jednostki samorządu terytorialnego zostały wyposażone w mienie na podstawie art. 165 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym mają one osobowość prawną oraz „przysługują im prawo własności i inne prawa majątkowe”. Formuła ta wydaje się wyraźnie nawiązywać do art. 44 k.c., zgodnie z którym wspomniane prawa (ogół praw majątkowych) stanowią mienie. Dlatego mienie samorządowe traktowane jest jako instytucja prawa cywilnego, choć nie brak kontrowersji dotyczących definicji tego pojęcia, a także charakteru mienia należącego do podmiotów komunalnych (samorządowych). Wątpliwości budzi zwłaszcza przypisywanie mieniu samorządowemu statusu mienia szczególnego rodzaju – tzw. mienia publicznego. W tym kierunku zmierza zwłaszcza orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, który podkreśla, że własność komunalna jest rodzajem mienia publicznego i w związku z tym jest niejako pochodna w stosunku do funkcji

publicznych wykonywanych przez samorząd terytorialny, a prawa składające się na mienie samorządowe mogą doznawać większych ograniczeń aniżeli prawa innych podmiotów (niedysponujących mieniem publicznym). Zasadniczo zatem mienie samorządowe przysługujące jednostkom samorządu terytorialnego jest jednym z podstawowych wyznaczników ich samodzielności, niemniej samodzielność ta może doznawać większych lub mniejszych ograniczeń w zależności od przyjętej koncepcji dotyczącej charakteru tego mienia.

Według powszechnie przyjętego zapatrywania, prawo własności przysługujące jednostkom samorządu terytorialnego jest prawem podmiotowym własności w znaczeniu technicznym, a jego treść wynika z art. 140 k.c. Rezygnacja ze zróżnicowania typów i form własności ze względu na podmiot, któremu prawo to przysługuje, jest niewątpliwą cechą wspólnego ujęcia własności w prawie polskim. Te ogólne sformułowania odnoszą się także do gmin oraz pozostałych jednostek samorządu terytorialnego. Zwraca się jednak uwagę na zróżnicowanie pozycji prawnej poszczególnych składników mienia komunalnego ze względu na funkcje, które ma ono do spełnienia. Zasadnicza linia podziału przebiega między prawami majątkowymi stanowiącymi tzw. mienie publiczne, które służy funkcjonowaniu organów administracji lub bezpośrednio zaspokajaniu zbiorowych potrzeb publicznych (np. drogi, budynki urzędów, szkół itp.), a majątkiem służącym celom gospodarczym. O ile w zakresie pierwszym jednostka samorządu terytorialnego „z natury rzeczy” poddana jest szczególnym ograniczeniom o charakterze publicznoprawnym, o tyle gospodarowanie pozostałymi składnikami mienia podlega w całości regułom prawa cywilnego. Gdy chodzi o prawa do tej części majątku, jednostka samorządu terytorialnego musi być traktowana w sposób zbliżony do podmiotów prawa prywatnego. Nie ulega jednak wątpliwości, że także ta część majątku, która nie służy bezpośrednio użytkowi powszechnemu, nie może być wykorzystana na dowolne cele.

W literaturze słusznie zwraca się uwagę na powiązanie osobowości prawnej jednostek samorządu terytorialnego z przysługującą im własnością i innymi prawami majątkowymi. Mienie komunalne stanowi gwarancję podmiotowości prawnej gmin. Dzięki niej, zachowując samodzielność, gmina może być partnerem władzy rządowej. Własność przysługują-

ca jednostkom samorządu terytorialnego odgrywa więc szczególną, konstytucyjną rolę. W pewnym sensie decyduje bowiem o realności systemu samorządowego w państwie. Istnienie zależności, którą wyraża art. 165 ust. 1 Konstytucji RP, wiąże niewątpliwie ustawodawcę zwykłego; oznacza ograniczenie w stanowieniu prawa w taki sposób, aby zamierzone regulacje nie naruszały konstytucyjnego zakresu samodzielności jednostek samorządu. Z powyższego wynika, iż ewentualna ingerencja ustawodawcy w sferę władztwa majątkowego jednostek samorządu terytorialnego oznacza zawsze nie tylko naruszenie przysługujących im praw, ale jest jednocześnie ograniczeniem ich samodzielności.

W prezentowanej monografii podjęto próbę scharakteryzowania podstawowych problemów związanych z gospodarowaniem mieniem samorządowym. Obejmuje ona takie zagadnienia, jak pojęcie mienia samorządowego, podmioty tego mienia (samorządowe osoby prawne), pochodzenie mienia samorządowego, zasady zarządzania mieniem samorządowym, reprezentacja jednostki samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania mieniem, działalność gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego, podział kompetencji między organami jednostki samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania mieniem, sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania mieniem samorządowym. Pominięto w niej natomiast obszerną problematykę gospodarowania składnikami mienia samorządowego regulowaną przepisami szczególnymi, w tym gospodarckę nieruchomości.

Publikacja jest przeznaczona dla samorządowców, prawników obsługujących jednostki samorządu terytorialnego, studentów wydziałów prawa i administracji oraz teoretyków prawa i administracji.

Rozdział I

POJĘCIE MIENIA SAMORZĄDOWEGO

1. Zagadnienia terminologiczne

Pojęcie mienia samorządowego nie jest ujmowane w literaturze prawniczej ani w praktyce jako jednolita kategoria prawna. Zróżnicowanie zakresu tego pojęcia ujawnia się zarówno na płaszczyźnie przedmiotowej, jak i podmiotowej¹. Na wstępie konieczne wydaje się zatem wyjaśnienie kwestii terminologicznych. W ustawie o samorządzie gminnym² używa się bowiem aż trzech podobnych pojęć, tj. „mienie komunalne” (np. art. 43 u.s.g.), „mienie gminy” (art. 40 ust. 2 pkt 3 u.s.g.) oraz „mienie gminne” (art. 48 ust. 3 u.s.g.). Z kolei ustawy o samorządzie powiatowym³ i o samorządzie województwa⁴ posługują się terminami „mienie powiatu” i „mienie województwa”. Najszerzy zakres trzeba przypisać pojęciu „mienie komunalne”, które jest nazwą zbiorczą dla mienia wszystkich jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów, województw) i innych komunalnych (samorządowych) osób prawnych. Wynika to z analizy zmian ustawodawstwa samorządowego, a w szczególności z nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym

¹ M. Stańko [w:] J. Jagoda, D. Łobos-Kotowska, M. Stańko, *Gospodarka mieniem komunalnym*, Warszawa 2008, s. 15.

² Ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506).

³ Ustawa z 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 511).

⁴ Ustawa z 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 512).

z 1998 r.⁵, kiedy to zastąpiono wyraz „komunalny” wyrazem „gminny”⁶, wychodząc z trafnego założenia, że określenie „komunalny” oznacza tyle co „samorządowy”, a więc powinno być używane jako zbiorcza nazwa dla wszystkich podmiotów komunalnych (samorządowych), a nie tylko gmin. Problem polega jednak na tym, że ustawodawca nie był konsekwentny i nie dokonał wspomnianej zmiany ani w odniesieniu do tytułu rozdziału 5 ustawy o samorządzie gminnym (tytuł brzmi nadal „Mienie komunalne”), ani w odniesieniu do wchodzących w jego skład przepisów, z wyjątkiem art. 43 i 49 ust. 1, co może wywoływać wrażenie, że tylko mienie gminne ma charakter komunalny, mienie zaś powiatów i województw samorządowych – już nie. W literaturze przedmiotu pojawił się nawet pogląd, że „pojęcie mienia komunalnego jest przypisywane samorządowi gminnemu, a mienie powiatowe i mienie wojewódzkie można zaliczyć do kategorii mienia publicznego”⁷. Pogląd ten wydaje się trudny do zaakceptowania z co najmniej kilku powodów, które wymienia M. Stańko⁸. Po pierwsze, powstaje wątpliwość, do jakiej kategorii zaliczyć w takim ujęciu mienie komunalne, skoro tylko mienie powiatowe i mienie wojewódzkie określane jest mianem mienia publicznego. Niepodobna przyjąć, że mienie komunalne – nawet w tak wąskim ujęciu – nie jest mieniem publicznym, skoro samorząd gminny spełnia funkcje publiczne. Po drugie, zastrzeżenia budzi przypisanie pojęcia mienia komunalnego niepodzielnie samorządowi gminnemu, ponieważ już chociażby z art. 43 u.s.g. wynika, że mienie to nie jest jednolitą podmiotowo kategorią prawną (nie jest przypisywane wyłącznie gminom, ale także innym gminnym osobom prawnym). Po trzecie, należy zauważyć, że obowiązująca Konstytucja RP weszła w życie przed reformą administracyjną powołującą do życia inne niż gminy jednostki samorządu terytorialnego (powiaty i województwa). Trudno więc było operować kategorią mienia komunalnego w ujęciu konstytucyjnym w odniesieniu do nieistniejących podmiotów prawnych. I wreszcie po czwarte, należy

⁵ Ustawa z 29.12.1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126 ze zm.).

⁶ Por. art. 10 pkt 3 ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa.

⁷ Tak W. Drabik, P.A. Leszczyński, *Problemy przejmowania mienia przez nowe jednostki samorządu terytorialnego po 1 stycznia 1999 r.*, „Radca Prawny” 2006/1, s. 58.

⁸ M. Stańko [w:] J. Jagoda, D. Łobos-Kotowska, M. Stańko, *Gospodarka...*, s. 18–19.

podkreślić, że sama Konstytucja RP nie posługuje się pojęciem mienia komunalnego (samorządowego), ale w art. 165 ust. 1 przesądza, że jednostkom samorządu terytorialnego wyposażonym w osobowość prawną przysługują prawo własności i inne prawa majątkowe. Na poziomie prawnokonstytucyjnym mamy zatem do czynienia z jednolitą kategorią prawną – mieniem jednostek samorządu terytorialnego. Gdyby więc przyjąć, że w ramach mienia jednostek samorządu terytorialnego istnieje odrębne pojęcie mienia komunalnego, które można przypisać tylko gminom i gminnym osobom prawnym, to powstaje kolejny problem, czym owo mienie gminne – poza przynależnością podmiotową – różni się od mienia innych jednostek samorządu terytorialnego. Nie ma bowiem uzasadnienia – ani w przepisach Konstytucji RP, ani w ustawodawstwie zwykłym – dla rozróżniania mienia komunalnego oraz „powiatowego” i „wojewódzkiego”. Pojęcie mienia komunalnego powinno zatem być używane jako synonim mienia jednostek samorządu terytorialnego (gminy, powiatu, województwa i funkcjonujących w ich ramach osób prawnych)⁹. Jednocześnie trzeba się zgodzić z poglądem, że zamiast pojęcia „mienie komunalne” wskazane byłoby posługiwanie się jednolitą kategorią „mienia samorządowego” lub „mienia (jednostek) samorządu terytorialnego”¹⁰. Takim też pojęciem („mienie samorządowe”) będzie-my się posługiwać w niniejszym opracowaniu.

Oczywiście powyższe uwagi nie zmieniają faktu, że użycie w art. 43 u.s.g. pojęcia mienia komunalnego jest wynikiem przeoczenia ustawodawcy i że niejako na użytek tej ustawy pojęcie to można odnosić wyłącznie do gmin i innych gminnych osób prawnych, a nie do wszystkich podmiotów samorządowych. Ogólnie rzecz biorąc zatem, pojęcie „mienie komunalne” może być używane zamiennie z pojęciem „mienie samorządowe” i oznacza mienie wszystkich jednostek samorządu terytorialnego i innych samorządowych osób prawnych, natomiast pojęcie to użyte

⁹ M. Stańko [w:] J. Jagoda, D. Łobos-Kotowska, M. Stańko, *Gospodarka...*, s. 20; również np. A. Agopszowicz [w:] A. Agopszowicz, Z. Gilowska, *Ustawa o gminnym samorządzie terytorialnym. Komentarz*, Warszawa 1999, s. 284; B. Dolnicki, *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2012, s. 347. Inaczej K. Bandarzewski [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. P. Chmielnicki, Warszawa 2010, s. 494.

¹⁰ Tak B. Dolnicki, *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2016, s. 436.

Joanna Jagoda – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Śląskiego w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, adwokat; autorka kilkunastu publikacji z zakresu prawa administracyjnego oraz prawa samorządu terytorialnego, w tym m.in. monografii *Sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego* (2011), współautorka publikacji *Gospodarka mieniem komunalnym* (2008) oraz komentarzy do ustaw samorządowych.

W publikacji zaprezentowano podstawowe problemy związane z gospodarowaniem mieniem samorządowym. Uwzględniono zarówno kwestie struktur (podmiotów), którym można przypisać atrybut gospodarowania mieniem samorządowym, jak i form prawnych, w jakich podmioty te mogą działać.

W książce omówiono m.in. takie zagadnienia, jak:

- pojęcie mienia samorządowego,
- podmioty tego mienia (samorządowe osoby prawne),
- pochodzenie mienia samorządowego,
- zasady zarządzania mieniem samorządowym,
- reprezentacja jednostki samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania mieniem,
- działalność gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego,
- podział kompetencji między organami jednostki samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania mieniem,
- sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania mieniem samorządowym.

W opracowaniu zostały uwzględnione najnowsze zmiany w przepisach ustaw samorządowych, wynikające z ustawy z 11.01.2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 130) oraz w ustawie o gospodarce komunalnej.

Publikacja jest przeznaczona dla pracowników samorządowych odpowiedzialnych za gospodarowanie mieniem samorządowym, dla których szczególnie ciekawe będzie omówienie aktualnych regulacji prawnych dotyczących mienia komunalnego i zasad gospodarowania tym mieniem. Powinna także zainteresować prawników obsługujących jednostki samorządu terytorialnego oraz teoretyków prawa i administracji.

9 788381 607421 W01P01

ISBN 978-83-8160-742-1

9 788381 607421

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 129 Zł (W TYM 5% VAT)